

שלושים לאוסלו

נושא השיעור

הסכמי אוסלו

תחום הוראה:

היסטוריה

מאת:

הלה ברודי

זיקלה רוטברט,

מורות לאזרחות

הסכמי אוסלו הם סדרת הסכמים בין ישראל ובין אש"ף - ארגון הגג של התנועות הפלסטיניות הלאומיות, כחלק מתהליך השלום בין ישראל לפלסטינים. ההסכם נועד להביא לפתרון קבע את מכלול הסוגיות התלויות ועומדות בסכסוך הישראלי-פלסטיני. ישראל הכירה באש"ף כנציג העם הפלסטיני ואילו אש"ף הכיר בקיומה של ישראל. במשך 30 השנים שחלפו מאז, התפתחה בימין עמדה הרואה בהסכמים את "אסון אוסלו" - הצגת חברי ממשלת רבין כמי שהלכו שבי אחרי רעיון שגוי, והאמינו לתומם שניתן להשיג שלום מוחלט עם הפלסטינים, הוציאו את צה"ל ממרכזי הערים הפלסטיניות, "נתנו להם רובים" וגרמו למותם של ישראלים רבים.

שלושים שנה לאחר אישור הסכמי אוסלו, באוגוסט 2023, פורסם [פרוטוקול](#) ישיבת הממשלה שאישרה את הסכם העקרונות. הפרוטוקול מספק נקודת מבט שונה על אופן קבלת ההחלטות:

על המורכבות שבשותפות ואוטונומיה - רבין: "זה הסכם לא פשוט, כל הסכם אוטונומיה יהיה מורכב בתוקף הנסיבות... שברור שמדובר בהסדר ביניים וברור שהפעם המשא ומתן לא היה עם המשלחת (הפלסטינית) ..איתם בלבד אי אפשר להצליח היה ברור שטוניס, ובמיוחד ערפאת, אם לא יהיה מעורב במשא ומתן, הוא לא יאפשר שום התקדמות".

רבין התייחס למורכבות מול היישוב היהודי: "ההתיישבות היהודית, בעיקר באזורים הצפופים, סיבכה את החיים - זו הייתה המטרה הפוליטית שלה. זו הייתה התיישבות פוליטית ולא ביטחונית, בלי שום תרומה ביטחונית. הם באים הנה להפגין, אבל צה"ל וחיילי מילואים שומרים על היישובים שלהם, לא הם".

על דבריו עם הרמטכ"ל (דאז) אהוד ברק: "ברור שבעיות הביטחון בנסיבות האלה הן בעיות קשות, ונצטרך לתת להן תשובה. יש כאן צורך לחלק שותפות עם הפלסטינים, כשאינך יודע בוודאות איך הם ינהגו בהסדר... היום בשביל להגיע לאלון מורה ולכל מיני מקומות כאלה, צריך לעבור דרך שכם. אני לא רוצה להכניס אתכם לכל הפרטים, אבל הרמטכ"ל מכיר את העניין, תפקידו להכיר והוא בא והציג את הדברים".

על החשש מחוסר עמידה בהסכם: שר החוץ שמעון פרס הזהיר: "אני חייב לומר שיש אפשרות שכל העסק של אש"ף יתפרק ותהיה כאן מין איראן חמאסית. גם אנחנו צריכים להיזהר. אין שום ודאות שהם יחזיקו מעמד, עם כל המרידות... אני אומר שזה דבר מאוד רציני. אני פשוט לא רואה אלטרנטיבה ברחוב הערבי, עם כל החסרונות שיש לך, טובה יותר מהקואליציה הנוכחית שקיימת".

על הטרור הפלסטיני: פרס הבהיר כי הפלסטינים קיבלו את העיקרון שהם צריכים להודיע על גמר הטרור בעת החתימה, וכשדעי שאל: "ואם הם לא מצהירים?", השיב פרס: "אז לא נחתום". רבין גם אמר כי "אם ייווצר מצב שהמשטרה הפלסטינית לא תפעל נגד הגורמים המחבלים, אני אראה בזה הפרת הסכם. לכן צריך להתחיל בעזה ולראות מה קורה". פרס: "באיזשהו מקום, אנחנו צריכים לשאול את עצמנו: נניח שאש"ף ייעלם, מה יהיה אז? עם מי נדבר? על מה ננהל משא-ומתן? עם מי ננהל משא-ומתן?" ([מקור](#))

שאלות

- אילו תחושות עולות מהטקסט?
- עד כמה הטקסט מתאים לנרטיב כי הממשלה הלכה להסכם בחוסר מודעות ובחוסר אחריות?
- האם יש חלופות אחרות להסכמי אוסלו? מדוע לא הוצעה חלופה אחרת עד כה?
- יש הרואים בהסכמי אוסלו כהסכמים שאיפשרו את המשך הכיבוש, ואחרים /רואים בהם סכנה, והבסיס לקיומו של החמאס לצד ישראל בעזה ואחרים רואים בהם הזדמנות לקיום עתידי של מדינה פלסטינית. לאור המהלכים ההיסטוריים - איזה קו חשיבה נוכח יותר בחברה הישראלית כיום?

"שיעור אחד ביום" הוא יזמה שנועדה לספק במה מוגנת לדיון, בעקבות ניסיון ההפיכה המשטרית. השיעורים מיועדים לקהל הרחב, ללמידה עצמאית. השיעורים נכתבים על ידי מחנכות ומחנכים במערכת החינוך.